

Els amfibis al massís de les Gavarres: estat del seu coneixement i proposta d'estacions de seguiment

Miguel Ángel Fuentes Rosua, Emma Guinart Patiño i Fernando Loras Ortí

Natura Montfred

El poblament d'amfibis present a les Gavarres comprèn 11 espècies: 8 anurs i 3 urodels. Malgrat l'existència d'estudis sobre aquest grup faunístic en aquest espai, la distribució global coneguda i utilitzada pels organismes gestors de l'espai és poc precisa i hi ha nombrosos buits de coneixement. Per tal de saber quin és l'estat actual del coneixement dels amfibis al massís de les Gavarres i obtenir una diagnosi general del seu estat de conservació així com un mapa actualitzat de distribució de cada espècie, l'any 2021 s'ha dut a terme una recopilació i anàlisi de dades històriques procedents de la ciència ciutadana.

S'ha generat una base de dades de totes les espècies d'amfibis de les Gavarres a partir de totes les dades disponibles (GBIF, Ornitho, Societat Catalana d'Herpetologia, Universitat de Girona i Natura Montfred) i s'ha elaborat una cartografia per observar el grau de cobertura de l'espai en relació amb la distribució dels amfibis. Per altra banda, s'ha fet una proposta de seguiment estandarditzat i s'ha elaborat un protocol de seguiment de les poblacions d'amfibis de l'espai natural protegit de les Gavarres, amb l'establiment d'una xarxa d'estacions de seguiment d'esforç constant, que s'ha testat durant la tardor de 2021 i la primavera de 2022. La base de dades total, un cop filtrada i revisada, consta de 4.704 registres, dels quals 1.339 estan a dins de l'EIN de les Gavarres. La major part de les observacions estan situades a la perifèria de l'espai natural protegit de les Gavarres, coincidint amb zones de plana, on hi ha una major heterogeneïtat de l'hàbitat i disponibilitat de punts d'aigua per a la reproducció.

A grans trets es pot observar una gran heterogeneïtat en la distribució de les dades: al tractar-se d'una simple recopilació de dades de fonts diverses que no formen part d'un estudi dissenyat específicament per al seguiment i distribució dels amfibis, es detecta un esforç no constant i una falta de representació de molts indrets de l'espai. Tanmateix, precisament gràcies a la disponibilitat d'aquestes bases de dades es pot obtenir una informació, encara que relativa, de l'estat del coneixement dels amfibis a les Gavarres, fet que permet detectar mancances de prospecció i apostar per donar cobertura a zones amb poques o cap dada. També es pot inferir una certa tendència a la davallada en algunes espècies com ara el tòtil (*Alytes algoburgenis*), amb una disminució en la detecció amb el pas del temps, en contra de la tendència positiva general en la resta d'espècies (deguda sense dubte a l'increment d'observadors que publiquen observacions en portals de ciència ciutadana).

En aquest sentit, l'espai natural protegit de les Gavarres té 359 quadrats UTM 1x1, dels quals 245 (68 %) no presenten cap observació d'amfibi registrada avui en dia, en cap de les bases de dades públiques que s'han incorporat per a la diagnosi ni tampoc a l'arxiu inèdit de naturalistes, entitats, empreses i centres d'investigació consultats.

Es conclou que hi ha un dèficit de coneixement relacionat amb la tipologia de les dades utilitzades i, de cara al futur, s'analitzarà com millorar el coneixement de les poblacions d'amfibis a les Gavarres amb un seguiment en zones menys prospectades de l'interior del massís per promoure un millor coneixement i una gestió adequada d'aquest grup faunístic.

